

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de subsidiëring van operationele groepen in het kader van het Europees Innovatiepartnerschap voor productiviteit en duurzaamheid in de landbouw
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van toepassing.

Artikel 77 van de GLB verordening (EU) 2021/2115 bepaalt dat lidstaten steun kunnen verstrekken voor samenwerking.

Voorliggende steunmaatregel voorziet in de toekenning van steun voor de voorbereiding en uitvoering van projecten van operationele groepen in het kader van het Europees Innovatiepartnerschap voor productiviteit en duurzaamheid in de landbouw (EIP).

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij
Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2022/384 van 4 november 2022.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van toepassing.

Het nieuwe Europese rechtskader bestaat uit de volgende basisverordeningen en de gedelegeerde en uitvoeringsverordeningen ervan:

- verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013, hierna verordening (EU) 2021/2115 te noemen;
- verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013.

Het Vlaams Strategisch Plan voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023-2027, dat in de Vlaamse invulling ervan voorziet, werd op 5 december 2022 goedgekeurd door de Europese Commissie.

Artikel 77 van verordening (EU) 2021/2115 bepaalt dat lidstaten steun kunnen verstrekken voor samenwerking.

Eén van de mogelijke steunmaatregelen voor samenwerking, is steun voor de voorbereiding en de uitvoering van projecten van operationele groepen in het kader van het Europees Innovatiepartnerschap voor productiviteit en duurzaamheid in de landbouw (EIP) (art. 77, lid 1, a), verordening (EU) 2021/2115).

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit bevat het rechtskader voor de subsidiëring van operationele groepen in het kader van het Europees Innovatiepartnerschap voor productiviteit en duurzaamheid in de landbouw (EIP).

De EIP steunmaatregel werd, met succes, reeds opgenomen in de vorige GLB-periode en is ook nu opgenomen in het Vlaams Strategisch GLB Plan.

De EIP steunmaatregel staat garant voor een multidisciplinaire aanpak waarbij innovatie gestimuleerd wordt door samenwerking tussen onderzoek en praktijk.

Een belangrijke oplossing om de economische weerbaarheid van individuele landbouwers te verhogen is meer samenwerking. Er zijn eveneens via samenwerking winsten te boeken op het vlak van kwaliteit van de producten, milieu (bodem, lucht en water), energievoorziening, voedselverspilling, circulaire economie, dierenwelzijn, biodiversiteit en landschap, enz.

Geïnteresseerde landbouwers, adviseurs, onderzoekers, ondernemers of andere actoren kunnen zich organiseren in een 'operationele groep' rond een concreet vraagstuk of een concrete opportuniteit uit de praktijk, waarvoor ze samen een innovatieve oplossing ontwikkelen. De focus van deze steunmaatregel ligt dus op het gezamenlijk ontwikkelen van een innovatieve oplossing voor een bepaald probleem of opportuniteit en het delen van inzichten om tot die oplossing te komen.

Op het einde van het project verspreidt de operationele groep de projectresultaten over de gehele doelgroep. Projectuitvoerders krijgen de kans om via het Europese EIP-Agri-netwerk in contact te komen met operationele groepen uit andere Europese lidstaten die rond dezelfde thema's werken, waardoor een grensoverschrijdende kennisuitwisseling gebeurt.

Deze steunmaatregel draagt bij tot de horizontale GLB doelstelling “de sector moderniseren door kennis, innovatie en digitalisering in de landbouw en in plattelandsgebieden te stimuleren en te delen, en het benutten daarvan bevorderen” maar draagt potentieel ook bij aan alle GLB specifieke doelstellingen. Dit is afhankelijk van het thema van het project van de operationele groep.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 bevat een aantal definities.

Artikel 2 vermeldt de Europese regelgeving die wordt uitgevoerd.

Artikel 3 bepaalt dat de minister een subsidie kan verlenen voor de voorbereiding en uitvoering van projecten van operationele groepen in het kader van het EIP.

Artikel 4 regelt de samenstelling van de operationele groepen. Deze moeten minstens bestaan uit twee partners, waarvan minstens één actieve landbouwer. Een operationele groep waarbij alleen onderzoeksinstanties betrokken zijn, komt niet in aanmerking voor subsidiëring.

Er wordt eveneens bepaald dat de Vlaamse administratie, de overheden die tot het federale, supranationale of internationale niveau behoren, de overheden van andere gemeenschappen en gewesten en de lokale overheden van de andere gewesten wel kunnen deelnemen aan een operationele groep als partner maar niet in aanmerking komen voor subsidiëring. Vlaamse gemeentes, districten en provincies komen wel in aanmerking voor subsidiëring.

Artikel 5 bepaalt dat enkel nieuwe samenwerkingsvormen of het opstarten van een nieuwe activiteit van bestaande samenwerkingsvormen in aanmerking komen voor subsidiëring.

Artikel 6 bepaalt dat de samenwerking binnen de operationele groep geformaliseerd moet worden met een samenwerkingsovereenkomst tussen alle partners en dat deze overeenkomst aan het Departement Landbouw en Visserij, hierna bevoegde entiteit te noemen, moet bezorgd worden.

Artikel 7 bepaalt dat een project enkel in aanmerking komt voor subsidiëring als het voldoet aan de volgende voorwaarden:

- het project is gericht op de ontwikkeling van nieuwe of significant verbeterde producten, diensten, processen, technieken, wijzen van vermarkten of organisatiestructuren;
- het project draagt bij tot een of meer van de GLB doelstellingen;
- het project voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 127, lid 3, van verordening) 2021/2115;
- de activiteiten komen de landbouw in het Vlaamse Gewest ten goede.

Artikel 8 bepaalt dat de projecten moeten uitgevoerd worden binnen een periode van maximaal drie jaar en bepaalt onder welke voorwaarden een termijnverlenging mogelijk is.

Artikel 9 bepaalt dat de subsidie maximaal 90% van de totale aanvaarde kosten bedraagt. De maximale subsidie per operationele groep zal per oproep bepaald worden.

Artikel 10 bepaalt dat de volgende kosten in aanmerking komen voor subsidiëring:

- personeelskosten;
- overheadkosten ten belope van maximaal 15% van de aanvaarde personeelskosten;

- werkingskosten;
- investeringskosten onder de voorwaarden, vermeld in artikel 11;
- kosten voor externe prestaties.

Er wordt bepaald dat de belasting over de toegevoegde waarde niet in aanmerking komt voor subsidiëring, behalve als ze niet terugvorderbaar is.

Artikel 11 bepaalt onder welke voorwaarden investeringskosten in aanmerking komen voor subsidiëring en er wordt bepaald welke investeringskosten niet voor subsidiëring in aanmerking komen.

Artikel 12 bepaalt dat de minister periodiek een oproep kan lanceren voor de subsidiëring van operationele groepen. Er wordt delegatie aan de minister verleend om naast de elementen, vermeld in artikel 7, 2°, artikel 8, eerste lid, artikel 9, tweede lid, artikel 10, vierde lid, artikel 15, derde lid, en artikel 17, zesde en zevende lid, in de oproep het volgende te bepalen:

- de thema's en subthema's waarrond operationele groepen werken. Als er geen thema's of subthema's bepaald worden, gaat het om een open oproep;
- het aantal operationele groepen dat minimaal per thema of subthema wordt gepland;
- het beschikbare subsidiebedrag per thema of subthema;
- het totale beschikbare subsidiebedrag;
- de periode waarin de projecten moeten lopen;
- de termijn waarin en de wijze waarop steunaanvragen ingediend worden;
- de ontvankelijkheidscriteria waaraan steunaanvragen getoetst worden.

Artikel 13 regelt wie als promotor kan optreden en wat de verantwoordelijkheid van de promotor is.

Artikel 14 bepaalt dat promotors hun onderneming en de personen die hen kunnen vertegenwoordigen, moeten identificeren bij de bevoegde entiteit.

Artikel 15 bepaalt de inhoud van de steunaanvraag.

Artikel 16 bepaalt dat de bevoegde entiteit onderzoekt of steunaanvragen ontvankelijk zijn conform de ontvankelijkheidscriteria.

Artikel 17 bepaalt dat de ontvankelijke steunaanvragen beoordeeld worden door een beoordelingscommissie op basis van de volgende elementen:

- de samenstelling van de operationele groep;
- het beoogde doel en de verwachte output;
- de kwaliteit van het voorstel en de voorgestelde acties;
- de complementariteit met bestaande initiatieven;
- wijze van verspreiding van de resultaten.

Er wordt eveneens bepaald dat de beoordelingscommissie de projecten rangschikt volgens rangorde van beoordeling en dat de bevoegde entiteit het verslag van de beoordeling aan de minister bezorgt.

De bevoegde entiteit kan bij de samenstelling van de beoordelingscommissie een beroep doen op externe milieuexperten in functie van de noodzaak aan expertise voor een bepaald thema. Indien het thema omgeving gerelateerd is, zal er een expert van departement omgeving in de beoordelingscommissie worden opgenomen.

Artikel 18 bepaalt dat de minister bevoegd is voor de selectie en voor de toekenning van de subsidies. Er wordt delegatie aan de minister verleend om binnen de grenzen van de bepalingen van

dit besluit en de uitvoeringsbesluiten ervan, in de individuele toekenningsbesluiten het volgende te bepalen:

- de activiteiten waarvoor de subsidie wordt toegekend: er moet namelijk bepaald worden welke activiteiten uit de steunaanvragen in aanmerking komen voor subsidiëring;
- het maximale subsidiebedrag dat voor die activiteiten kan worden toegekend: er moet namelijk bepaald worden welk bedragen uit de steunaanvragen in aanmerking komen voor subsidiëring;
- de kosten die al dan niet in rekening mogen worden gebracht bij de verantwoording van de subsidie: er moet namelijk bepaald worden welke kosten uit de steunaanvragen in aanmerking komen voor subsidiëring;
- specifieke voorwaarden inzake de uitvoering van de projecten van de operationele groepen: soms is het noodzakelijk om voor een specifiek project extra voorwaarden te kunnen bepalen;
- de termijn waarbinnen de verantwoordingsstukken ingediend moeten worden: artikel 23 verleent immers aan de minister een delegatie om af te wijken van de daar bepaalde indieningstermijn, dit kan bijvoorbeeld op het einde van de GLB periode noodzakelijk zijn.

Artikel 19 regelt de opvolging van de operationele groepen.

Artikel 20, 21 en 22 regelt de tussentijdse, de functionele en de financiële verantwoording van de subsidie.

Artikel 23 regelt de uitbetaling van de subsidie. De subsidie zal als volgt uitbetaald worden:

- een voorschot van maximaal 30% na ondertekening van het toekenningsbesluit en na indiening van een ondertekende schuldvordering;
- een schijf van maximaal 30% na indiening bij en beoordeling door de bevoegde entiteit van de volgende stukken:
 - een ondertekende schuldvordering;
 - de tussentijdse verantwoording;
- het resterende saldo na indiening bij en beoordeling door de bevoegde entiteit van de volgende stukken:
 - een ondertekende schuldvordering;
 - de functionele verantwoording;
 - de financiële verantwoording.

Er wordt bepaald dat de subsidie uitbetaald wordt aan de promotor en dat de promotor de deelbudgetten moet doorstorten aan de partners zoals vermeld in de steunaanvraag en hiervan een bewijs moet bezorgen aan de bevoegde entiteit.

Er wordt bepaald binnen welke termijnen de diverse stukken ingediend moeten worden.

Artikel 24 bepaalt dat de bevoegde entiteit modelformulieren kan ter beschikking stellen.

Artikel 25 regelt de verspreiding van de resultaten van de operationele groepen.

Artikel 26 regelt het gebruik door de Vlaamse overheid van de resultaten van de operationele groepen.

Artikel 27 bevat de Vlaamse en de Europese communicatieverplichtingen die begunstigden moeten naleven.

Artikel 28 bepaalt dat de bevoegde entiteit verantwoordelijk is voor de volgende controles:

- de administratieve controles, met inbegrip van controles op het terrein in het kader van die administratieve controles die voor elk dossier kunnen plaatsvinden;

- de controles ter plaatse die plaatsvinden op basis van een steekproef;
- de controles achteraf die plaatsvinden op basis van een steekproef.

Artikel 29 regelt de controles ter plaatse.

Artikel 30 bepaalt dat de begunstigden de bewijsstukken 10 jaar moeten bewaren.

Artikel 31 bepaalt dat de bevoegde entiteit op elk ogenblik bijkomende stukken of informatie kan opvragen.

Artikel 32 bepaalt dat de bevoegde entiteit instaat voor het bepalen en opleggen van administratieve sancties. Er wordt bepaald in welke gevallen sancties kunnen opgelegd worden en welke sancties opgelegd kunnen worden.

Artikel 33 bepaalt dat de bevoegde entiteit de betalingsaanvraag onderzoekt en de subsidiabele bedragen bepaalt.

Artikel 34 bepaalt dat de bevoegde entiteit eveneens de administratieve sancties, vermeld in artikel 56 van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid, kan opleggen.

Artikel 35 regelt de bezwaarprocedure.

Artikel 36 bevat de volgende bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens:

- de bevoegde entiteit is de verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming;
- de categorieën betrokkenen van wie persoonsgegevens verwerkt kunnen worden, zijn:
 - de leden van de operationele groepen, externe dienstverleners en hun contactpersonen;
 - de personen die de promotor kunnen vertegenwoordigen op het e-loket van de bevoegde entiteit.
- de categorieën van persoonsgegevens die verwerkt kunnen worden, zijn:
 - identificatiegegevens;
 - financiële gegevens.
- de gegevens worden verwerkt op basis van de rechtvaardigingsgrond, vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, namelijk 'noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang'.
- het doel voor de gegevensverwerking is het verlenen van subsidies en alle activiteiten die daarmee verband houden.

Op de website van de bevoegde entiteit is er een uitgebreide privacyverklaring gepubliceerd waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake bewaartermijnen en rechten van betrokkenen zoals het recht van inzage en het recht op rectificatie. Op het e-loket, formulieren en andere communicaties wordt er ook steeds een link naar deze privacyverklaring opgenomen.

De bevoegde entiteit voorziet in een uitgebreide beveiliging op informatievak van de aanwezige gegevens. Om persoonsgegevens te beschermen tegen ongeautoriseerde toegang, wijziging, vernietiging of onbeschikbaarheid worden alle nodige organisatorische, technische en fysieke maatregelen genomen. Hiervoor volgt de bevoegde entiteit de algemeen aanvaarde industriestandaarden (ISO 27001 Beheersysteem informatieveiligheid en ISO 27002 Praktijkrichtlijn met beheersmaatregelen voor informatieveiligheid).

De persoonsgegevens die overeenkomstig dit besluit en de uitvoeringsbesluiten ervan worden verwerkt, worden niet langer bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt. Conform artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 is de bevoegde entiteit

ertoe gehouden om selectieregels op te stellen voor elke categorie van bestuursdocumenten met daarin ook bewaartermijnen met bijbehorende motivering.

Artikel 37 bepaalt dat reservevorming ten laste van de subsidie niet aanvaard wordt.

Artikel 38 sluit dubbele subsidiëring uit.

Artikel 39 bepaalt welke Europese regelgeving van toepassing is:

- de subsidie aan operationele groepen wordt verleend onder de voorwaarden die gelden voor steun voor samenwerking, vermeld in artikel 77 van verordening (EU) 2021/2115;
- op projecten die niet of niet volledig onder artikel 145, lid 2, van verordening (EU) 2021/2115, vallen, zijn eveneens de voorwaarden, vermeld in artikel 19 van verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard, van toepassing.

Artikel 40 regelt de wijze van uitwisseling van berichten. Onder uitwisseling van berichten wordt verstaan: alle mogelijke informatie bezorgen waaronder aanvragen indienen, bezwaar indienen, zich als klant registreren, beslissingen bezorgen enz.

Artikel 41 regelt het toezicht door de Inspectie van Financiën. Er wordt bepaald dat:

- de oproepen telkens voor advies aan de Inspectie van Financiën voorgelegd worden;
- als de Inspectie van Financiën gunstig advies verleent over de oproep, de individuele toekenningsbesluiten van de minister, niet meer voor advies aan de Inspectie van Financiën voorgelegd worden tenzij de Inspectie van Financiën anders adviseert in het advies over de oproep in kwestie.

Artikel 42 heft het besluit van de Vlaamse Regering van 9 oktober 2015 betreffende het subsidiëren van operationele groepen inzake het Europees Partnerschap voor Innovatie - netwerk voor de productiviteit en duurzaamheid in de landbouw op.

Artikel 43 bevat een overgangsbepaling voor lopende subsidies die toegekend zijn conform het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 9 oktober 2015.

Artikel 44 bevat de inwerkingtredingsbepaling.

Artikel 45 bevat de uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Deze subsidiemaatregel is volledig geïntegreerd binnen het Vlaams strategisch plan opgemaakt naar aanleiding van Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2023-2027.

Voor deze maatregel is in totaal 18 398 115,65 euro budget voorzien voor de periode 2023-2027. Betalingen moeten volgens de Europese regelgeving gebeuren binnen de N+2, dus ten laatste op 31 december 2029. Dit totale budget wordt deels Europees (43%) en deels van de Vlaamse begroting betaald (57%). Het Vlaamse budget nodig voor deze maatregel bedraagt aldus 10.486.925,92 euro.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 23 januari 2023 gaat als bijlage 2.

Het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting werd aangevraagd op 30 januari 2023.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Het bijgaande voorontwerp van besluit zal na principiële goedkeuring voor advies voorgelegd worden aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit over de subsidiëring van operationele groepen in het kader van het Europees Innovatiepartnerschap voor productiviteit en duurzaamheid in de landbouw;
- 2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit:
 - de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten om over voornoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de gegevensbeschermingsautoriteit in te winnen met het verzoek het advies om reden van hoogdringendheid mee te delen binnen een termijn van 15 dagen;
 - het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering,
De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS